

მესტიის მუნიციპალიტეტის ხაიშის და ცხუმარი ტერიტორიაზე კულტურულ-ისტორიული ძეგლების/ობიექტების ინვენტარიზაციის ტექნიკური დაგეგმვა

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ნიმუშების რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

სვანეთის არქეოლოგიური ძეგლების გამოკვლევის პრიორიტეტი.

არსად საქართველოში არ არის ისეთი მრავალფეროვანი სამეცნიერო კვლევების ასპარეზი, როგორც სვანეთში:

სვანეთის მასალების საფუძველზე არაერთი ზოგადი ხასიათის მეცნიერული დებულება დამუშავდა არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიის, ფოლკლორის, კულტურის ისტორიის, არქიტექტურის, ფერწერის, ოქრომჭედობის, ხელნაწერების, მინიატურის, ძველი მეტალურგიისა და სხვა დარგებში.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული გრაფიკის შესაბამისად, წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია, გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძველად დაედება შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარედგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (2 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით ფერადი (2 ეგზემპლარი).

❖ რეგიონში არსებული სავარაუდო კულტურულ-ისტორიული ძეგლების/ობიექტების მოკლე აღწერა (ჩამონათვალი)

. სვანეთი საქართველოს განსაკუთრებული კუთხეა თავისი გეოგრაფიული მდებარეობითა და კულტურული მემკვიდრეობით. სვანეთმა საქართველოს კუთხეთაგან ყველაზე საუკეთესოდ შემოინახა ისტორიულ – კულტურული ძეგლები. სვანეთის კულტურულმა მემკვიდრეობამ დიდი ხანია მიიპყრო მკვლევართა ყურადღება და დღესაც მდიდარ მასალას იძლევა სხვადასხვა დარგის მეცნიერული კვლევა-ძიებისათვის. ისტორიული სვანეთის კულტურული ძეგლებისადმი ინტერესს ჯერ კიდევ ანტიკური დროიდან იჩენდნენ ხოლო საერთო მეცნიერული ინტერესი ჯერ კიდევ მე -19 საუკუნის მეორე ნახევარში ჩანს საქართველოსა და კავკასიის ძველი ისტორიის მკვლევართა ნაშრომებში. ამ რიგის ცნობებს გვაწვდიან: ი. ბართლომეი, დ. ბაქრაძე, ე.თაყაიშვილი, გ. ფილიმონოვი, ივ. მარგიანი, პ. უვაროვა. ამ მხარის მეცნიერულ გამოკვლევას დიდი

ყურადღება დაეთმო ბ. დეგენ-კოვალევსკის, ე. გაბლიანის, ა. იესენის, ტ. პასეკის, ა. ზოგრაფის, ე. პახომოვის, გ. გობეჯიშვილის, დ. ქორიძის, ნ. ბერძენიშვილის, ალ. ჯავახიშვილის, ვ. ბარდაველიძის, გ. დუნდუას, ა. ჩარკვიანის, მ. ჩართოლანის, შ. ჩართოლანის, გ. გასვიანის, ი. კვიციანის, გ. ლორთქიფანიძის, მ. ცინდელიანის, რ. ხეისტანის, ლ. ჯიბლაძის, ზ. კვიციანისა და სხვათა შრომებში.

XX ს-ის 60-იანი წლებიდან დღემდე აღნიშნულ რეგიონში იმუშავა რამდენიმე არქეოლოგიურმა და კულტურულ-ისტორიულმა ექსპედიციამ, რის შედეგადაც აღმოჩენილია ბრინჯაოს, ანტიკური ხანისა და შუა საუკუნეების მნიშვნელოვანი არქეოლოგიური ძეგლები, მესტიის მუზეუმში დაცულია და კერძო პირებთან გაბნეული შემთხვევითი არქეოლოგიური და ნუმიზმატიკური მონაპოვრები.

❖ ჩასატარებელ სამუშაოთა ჩამონათვალი:

- მესტიის მუნიციპალიტეტის ხაიშისა და ცხუმარის ხეობების მასშტაბით არსებულ კულტურულ-ისტორიულ ობიექტებზე დოკუმენტაციის, ბიბლიოგრაფიული და საარქივო ინფორმაციის მოძიება-ანალიზი;

წყაროთმცოდნეობით-ისტორიოგრაფიული და კარტოგრაფიული კვლევა
ახლად მოძიებული ძეგლების/ობიექტების გავრცელების არეალისა და სავარაუდო საზღვრების დადგენა, ხოლო უკვე ცნობილის გადამოწმება-დაზუსტება
ახლად მოძიებული და უკვე ცნობილი ძეგლების/ობიექტების ფოტო ფიქსაცია
გამოვლენილი ობიექტების (უძრავი/მოძრავი) შესახებ ინფორმაციის ატვირთვა საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს "კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემაში"
სრული სამეცნიერო ანგარიშის მომზადება

პერსპექტივები

ხაიშის და ცხუმარის ხეობების არქეოლოგიური პოტენციალის საუკეთესო ილუსტრაცია სვანეთის ისტორიულ-არქეოლოგიური მუზეუმის და საქართველოს სხვადასხვა მუზეუმებში გაფანტული ნივთიერი კულტურის ის მრავალრიცხოვანი ექსპონატია, რომელთა შესახებაც უკვე აღინიშნა. სწორედ ეს შემთხვევითი აღმოჩენები მეტყველებს მასზე, რომ ამ რეგიონიდან კიდევ მრავალ უძვირფასეს ინფორმაციას უნდა ველოდოთ არა თუ კუთხის, არამედ, ქვეყნის უძველესი წარსულისათვისაც.

სვანეთი, კერძოდ ხაიშისა და ცხუმარის ტერიტორია ერთ-ერთი საუკეთესო ადგილია არქეოლოგიური ტურიზმის განვითარებისათვის. ფართომასშტაბიანი ზედაპირული დაზვერვა (გეოგრაფიული კოორდინატების დაზუსტებით) ფარის და იფარის თემების ყველა სოფლის, განსაკუთრებით კი იმ უბნებისა, სადაც ცალკეული ნივთს ან ნივთების ჯგუფის აღმოჩენების შესახებ შედარებით დეტალური მითითებაა.

შემდგომ ეტაპზე, საჭირო და უადრესად მნიშვნელოვანია; თავმოყრა და ერთობლიობაში გააზრება იმ წერილობითი ცნობებისა რაც ამ მხარის უძველესი წარსულის შესახებ სხვადასხვა დროისა და ხასიათის ლიტერატურაშია გაბნეული.

აუცილებელია; ადწერა, ჩახატვა და ფოტოგრაფირება შემთხვევით მოპოვებული ყველა იმ არტეფაქტისა, რომელიც ჯერ კიდევაა შემორჩენილი სხვადასხვა საცავებში. საბოლოოდ კი ყველა საველე და კამერალური მონაცემების თავმოყრა, გადამუშავება და ვრცელ ილუსტრირებულ – ენციკლოპედიური ხასიათის მონოგრაფიად გარდასახვა სპეციალისტებისა და სვანეთის სიძველეებით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.

○ **საველე საინვენტარიზაციო სამუშაოების განხორციელება, მათ შორის:**

- საარქივო-ბიბლიოგრაფიული კვლევების საფუძველზე, ზემოთ აღნიშნული მუნიციპალიტეტის ლახამულას, წვირმის და კალის თემების კულტურულ-ისტორიული ობიექტების/ძეგლების ინვენტარიზაცია.
- კულტურულ-ისტორიული ობიექტების/ძეგლების ზუსტი კოორდინატების განსაზღვრა (მაქსიმუმ 3-5 მ ცდომილებით).
- ახლად მოძიებული კულტურულ-ისტორიული ობიექტების/ძეგლების გავრცელების არეალის განსაზღვრა, ხოლო უკვე ცნობილის გადამოწმება-დაზუსტება და რუკაზე დატანა.
- სარეკომენდაციო ინდივიდუალურ დაცვის ზონების (კულტურული მემკვიდრეობის კანონის შესაბამისად) დადგენა და რუკაზე დატანა.
- მოძიებული მონაცემების, დოკუმენტაციის (ფოტო, გრაფიკული, ტექსტური) სისტემატიზირება მონაცემთა ბაზის სპეციფიკის გათვალისწინებით.
- პროექტის ფარგლებში აღნიშნულ მუნიციპალიტეტში მაქსიმალურად უნდა მოხდეს ყველა სავარაუდო არქეოლოგიური ობიექტის ინვენტარიზაცია.
- მოძიებული მონაცემების, სხვადასხვა ტიპის დოკუმენტაციის საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს "კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა მართვის გეოსაინფორმაციო სისტემაში" განთავსება.
- მონაცემები და დოკუმენტაცია შესაბამისობაში უნდა იყოს მონაცემთა ბაზის სტრუქტურასთან.
- პროექტის ფარგლებში მაქსიმალურად უნდა მოხდეს ბაზაში არსებული პროგრამული ველების შევსება.

❖ **სავარაუდო კულტურულ-ისტორიული ძეგლების/ობიექტების ინვენტარიზაციის ჩატარების პირობები**

- სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია, სამუშაოები შეასრულოს საველე-არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;
- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და ზედაპირული ანაკრეფი არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადოდ უნდა დაიცვას დაზიანებისგან, განადგურებისა და

დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისგან;

- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდა მაღალი მატერიალური ღირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოღება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ მიმართოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;
- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი, უნდა ჩაბარდეს უახლოეს არქეოლოგიურ სახელმწიფო მუზეუმ-ნაკრძალში, მუზეუმში ან სხვა შესაბამის სამეცნიერო დაწესებულებაში.
- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას, ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.

○ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროდუქცია

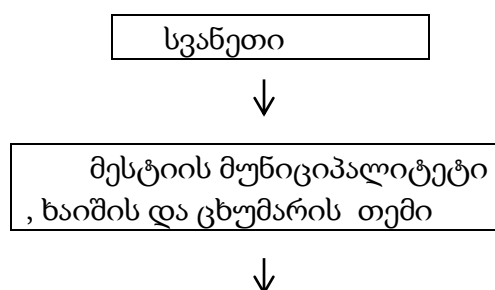
წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში, მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს არქეოლოგიური ძეგლების/ობიექტების ინვენტარიზაციის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

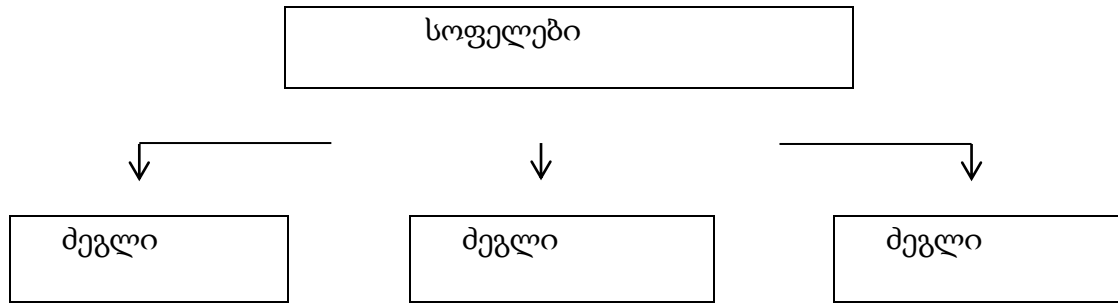
- ალბომის სახით წარმოდგენილი კულტურულ-ისტორიული ობიექტების ნუსხა (თითოეულ ობიექტს უნდა ახლდეს ერთი ფოტო). (დანართი 1)
- ინვენტარიზაციის შედეგად გამოვლენილ თითოეულ კულტურულ-ისტორიული ობიექტზე შევსებული სააღრიცხვო ბარათები თანდართული ფორმების შესაბამისად; (დანართი 2)
- შესრულებული სამუშაოს თითოეულ ეტაპის დეტალური და საბოლოო ანგარიში

○ ფოტო დოკუმენტაცია უნდა შეესაბამებოდეს სააგენტოში არსებულ სტანდარტებს:

- აუცილებელია დაფიქსირდეს საერთო ხედი, კომპლექსისა და ცალკეული ობიექტის ხედები, სხვადასხვა მხრიდან ხედები, მნიშვნელოვანი არქიტექტურულ მხატვრული ღირებულების ელემენტები.
- ციფრული ფოტომასალა მოწოდებულ უნდა იქნას .JPG ფორმატში (სასურველია ასევე წარმოდგენილ იქნას .RAW ფორმატშიც).
- ფოტოს ზომები უნდა აკმაყოფილებდეს არანაკლებ 10 მეგაპიქსელს.

○ კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტები/ძეგლები ციფრულ ფორმატში სისტემატიზირებული უნდა იყოს ელ-საქაღალდეებში შემდეგი სქემის მიხედვით:

- იმავე საქალაქო უნდა იყოს განთავსებული EXCEL-ის ფაილის სპეციალურად შედგენილი ცხრილი, რომელშიც შეტანილი უნდა იქნას ინფორმაცია წარმოდგენილი ფოტო და გრაფიკული ფაილების შესახებ. **(დანართი 3)**
- აუცილებელია ობიექტის საქალაქო, ძეგლის/ობიექტის სააღრიცხვო ბარათთან ერთად თანდართული იყოს ძეგლის/ობიექტის ამსახველი სრული ფოტომასალა (სასურველია არანაკლებ 5 ფოტოსურათი).
- ბარათში სხვა შესავსებ ინფორმაციასთან ერთად აუცილებელია ობიექტის სახელწოდების თავზე ჩაისვას მცირე ზომის ფოტო.
- დამატებითი ინფორმაციის გრაფაში, სხვა დამატებით ინფორმაციასთან ერთად ჩაიწეროს ობიექტის/ძეგლის ადგილმდებარეობის გამსაზღვრელი GPS კოორდინატები.

❖ სახარჯთაღრიცხვო ფორმა მოცემულია ტექნიკური დავალების დანართის სახით.

• სამუშაოთა საბოლოო მიღება

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ, თანახმად გეგმა-გრაფიკისა.

.

❖

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა **ხელშეკრულების გაფორმებიდან 90 დღე**. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.

მოთხოვნები:

2. შესასრულებელი მომსახურების ხარჯთაღრიცხვა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული გადასახადებისა და თანმდები ხარჯების ჩათვლით;

3. შესასრულებელი მომსახურების ჩატარების ორგანიზების პროექტი და მათი ჩატარების კალენდარული გრაფიკი, სექტორებისა და შესაბამისი სამუშაოების თანმიმდევრობის ჩვენებით (კალენდარული გრაფიკი შესაძლებელია დაზუსტდეს ხელშეკრულების გაფორმების პროცესში);